

F. J. Sobocinski

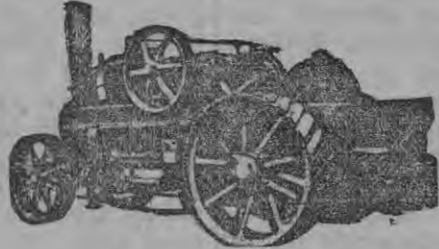
Karļa eelā Nr. 7, (1 tr., tālr. 64)

Pastāvīgi krājumā dzensiksnašas visadas zortes un visadu platuma.

Peedahvajam dažāda leeluma un veida

trūta fulgarnituras

un pašu izgatavotus fahgu gaterus par mehānām ženam jeni loti pēcehmigiem un īpēveiem mašīnām noteiktumem

Schalinsch & B-driss
Mašīnu noliktava Rīgā, Suworowa eelā 3, Raku eelā 1.

Kopmoderneezibas un peensaimneeki!

Repehrlat preefch sawām moderneezibām un waja- dībam tout fahdus mašvehtigus separatorus, bet pēeprafat weenigi pašhīamos un īsturīgatos rotas un spēhla

Sweedru original „Alfa“ un somu „Lakta“ un „Milk“

separatorus,

kur weenigee preefchstahwi Latwiā

Zentralā Gaweeniba „Konsums“

Rīgā, Dīrnawu eelā Nr. 68.

Separatori ir dabujami winaš nodatās:

Jehhīs, Dangawīli, Jelgawā, Jekabpēestā, Dēepajā, Madonā, Rēseknē, Strentshos, Wālkā, Wālmēerā.

Sandales, kungu un damu no	350—425 rbl.
behrnu no	100—200 "
Kungu chroma schnorfahbatuš no	550—750 "
Damu	450—750 "
Damu chromahdu kurpes	375—575 "
Bresenta kurpes	140 r. pahriš.

peedahwā

Ahrejās Tirdsneeziņas Birojš

no noliktawam: Rīgā, Leelā Sehnīnu eelā 3, tāhtr. 23-90. Rēseknē, Leelā Ludjās eelā 28 un Alufinē, Pils eelā 6-a.

Jauns dzīves avots!

Nenokavejiet nopietno momentu! Udz 17. maijam š. g. par 10 rubliem Laimīgā brīdī dabujami

1) Dziwojam: 2) sīkrūpniecības un luksaimniecības mašīnas, 3) Fabriku iekārtas, 4) Tvaika kuģus, 5) Zeparatori, 6) Arkli, 7) Ecešas, 8) Lauvas, 9) Sujmašinas, 10) Rakstamašinas, 11) Kino-parati, 12) Klavieres, 13) Rakstamgaldus, 14) Atp. guļtas, 15) Velospedi, 16) Damu zīda un kungu vilnas drēbes uzvalkiem, 17) Peldu uzvalki, 18) Zandales u. t. t. Kopā 2000 vinnēsti par 1/3 miljona rubliem.

Jūsu dzīves labklājību

rada Latv. Kult. Veic. Biedrības rūpniec. atjaunošanas lotereja izloze 17. maijā š. g.

Biletēs vēl dabujamas birojā, Suworowa ielā 36, loterejas birojā Terbatas ielā 57/61, dz. 2, lielakos veikalos, kā arī visos Latvijas pasta kantoros, pagastu valdēs, kā arī paša bulvāra kioskā pie Aleksandra tilta un aviū kioskā.

Biletēs izpardotas 2 nedēļu laikā

Tikai nopietni vinnēsti! Nekādas rotāju lietas!

Rūpejaties par savu laimi!

Pēdejais brīdis!!! Pēdejas biletēs!!!

J. Otlana liķeeru fabrika
peedahwā
vispār ar savu labo garšu pazīstamo un eceenito „Cherry Brandy“ kā arī citus liķeerus un wīnus

Ārpus Rīgas trakteeri un wīna ūrgotavas, kur vēl līdz šim neatrodas J. „OTLANA“ fabrikas dzereeni, var apstīti tos uz pēomaksu, wāj termiņa nomaksu.

Lādu wīsus dzereenu ūrgotajus nakti un pārleceinātees Atkalpārdevejiem rabāts. Fabrika, Galvāna noliktava un kantoris Rīgā, Paulči eelā Nr. 5, tālr. 25-08

R. Altsherg rotāju leetu fabrika

Peedahwā waiaras sešoni sahtees dažādas glīti īstrotātas rotāju leetas leelā īpēhē, par lehtām ženam, waietuma un mašīnām.

Fabrikas noliktawa: Audeju eelā 6, II. stahwā un Raku eelā 5.

Sandales

stīwā labuma K. Heizs, pahrdod lehti tawehs, la wāh wājādīgē materiāli leel eewīrtli waietuma pēe solihātām Rīgās fīnām un wāpatawotās no labateem Rīgās amantēteem jeni pīngras fontreles Aleksandra eelā 89, tāhtr. 33-30.

B. ZARIŅA

zelta, sudraba un pulksteņu veikals. Aleksandra eelā 1. Tārun. 34-42. Peedahwā

dažādas zelta un sudraba leetas.

zelta, sudraba, metala pulksteņus scenas un modinātāju pulksteņus

Paša darbnīca preekš izlabošanas.

„No putelleem lauda, no dūmeem!“
Dā wātošari pīšlehtēšs fahz, ūh lāhpan, ū lāufem, ū lāufemem pēe dabas, tur atpūhtēšs laus!

Ēit wājādīgās ūwāhtā labā, kas sešoni pēemehrošs. Pēe Grobīna drēhbes jeni pahdā, jo tur tīš wālabatāis dois.

No Grobīna wēhtā laisti leel modeļi jaunātee: Preefch lūngem tur ūwāhtī stāhtī ūh mehtēti labātee, Preefch damam ar mehtēti stāhtī Wīstābātee, Grobīne.

A. Grobīnsch
Rīgā, Marijas eelā 19, mājās Wēwās eelās stahwā.

Fahnis
wāra Trīnīteei
Eati mehtā, wešch-wēi, — tur mehtā pīrshim apgehribus fīurīgus modernus
Dama, lūngu mehtēšus
Eleganti pahdūtās?
Caprotāms, la pīšlehtā, Ēitai pēe L. Schmuhtīna, Eceenitā wēhtā! —
Tur wā jenu mehreenu
Dabu preeji pratīhtū!

L. Schmuhtīns
Rīgā, Marijas eelā Nr. 21-a.
Wēšs trahjums
R. lūngu un damu leetas mehtēlu.

Sanzis fanteel fānu drangu

Semgriehtū wēhri, kūrčh no Rīgās pahdēwāzīs, ūwāhtū jeni nopīrtīs.

Wāwāts wāram ieešam glāums, Wāllē eēt tam nebhūs fāums. Jo tas pīrīs wēhtā Rīgā pēe Kurlāndīchīka.

Drangš, ja grēbi buht ū fāwīhtīs Ew ar japeht ūwāhtīs glīhtīs, Kabeht jeni tad eeteju Pīrti pēe Kurlāndīchīka.

J. Kurlāndīchīks,
Marijas eelā Nr. 13, bode 4.
NB. Leelā īwēhēš damu un lūngu gumījās mehtēti.

Uhtrupe

noteel fānu otrdeenu un sešdeenu no pīstī. 1—1/2 wāstā. Fīuhrupē mehtēš, apātūš, drēhbes un dažādas fāimneezības wēederumus.

R. Wīhtāls,
Wātkā eelā 83, (Wāwā eelās f.).
NB. Wāntu pēemēšchana preefch ūhtrupes un kōmījās ītēenās no pīstī. 9—1/2 w. Drihwāwāhrošchana ītēenās

Karļa Leelauza
ahdu ruhneezības noliktawa

„Raschotajs“

Ratrs,

kas ecehrlat ahdas un apawu ruhneeru wēederumus, lai fīn, la pēe mums pahrdobāmās preekš

labuma un lehtuma

fīn ū tēchām wīspār eceenitās un atfīhtās, jo wīšs preekš pahrdod pašē raschotajs — ahdu ruhnu. Īwēhtēšs bej fāhpēctem

Atkalpahrdēwēem fēwīchē īpēwēht.

Meierovičun Jakobson

Bar fabrikās ženam peedahwajam no mahšu leel noliktawās: stīkla, porzelana, fajansa, emali, un alumīnija traufus.

Saimneezības wēederumus.

Wēhrees kooperatīweem un atkalpahrdēwēem īfīhtam ūj pēhznakfū, wāj arī termiņa nomakfū.

Rīgā, Kungu eelā 25-27, fīnha wēhtāis.
Pēeprafēct jenu fāwāhtū.

Zuhneezības departamenta Hidrogrāfītai Dalai wājādīgš:

8	muz. mehtēhtēks.
2	„gīnībrēhtās preefch pahrlatēta wāwā.
3	pub. tautus (mašh.)
10	muz. wērotolejas.
5	pub. lehtjū.
10	pub. pērnjū.
1	muz. atmenoghtū dāwū.
10	pub. fīwina mīnīwū.
2,5	„balūwū.
3	„gīnī alūwū.
10	„gīnī lāies.
3,5	„lepes, dēhtēnās.
18	„fāis.
8	„fōbā (gabalos).
13	„pūwātīwū.
10,5	„pātāis.
13	„lūpātās.
13	„māwū.

Peedahwajami nomakfati ar fīmognodohli fēhhtās aplofēs ar ūwāhtū. ū kontrengi 23. mājā” līhī ar parawēem eēnehtām Hidrogrāfīkai dāta Wīkolaja eelā 1-a hīhī pīstī. 11 no rīhā kontrenges deenā. Hidrogrāfīkai dāta.

Šahtes lweju īnomas wairakfōlīchānā

uj 3 gabēem Rīgās pīšlehtās Wūwīshū nobata jū. g. 23. mājā pīstī. 12 deenā L. Sehnīnu eelā 5, īst. 109. Lūwātas fīnās īpēhēj turpat.

Akz. Sab.

MORITZ FEITELBERG

Grehzīneeku eelā 6.

Kungu triko wēlā.
Modernas damu zepures.

Leelais vinnests

retam krīt, bet drēhja krāsās paciņās

„Star“

atnes labuma katram.

Dabujamas visur.

12. mājā

Seedona atklāshchānās swehtki

Stāistajā Villa Novas parkā

ar dažāhdeem preehīnēwēem allegri, deju u. t. t. Epehēšs dīwt — wāgu un fīhgu orķēstī. Sahhums pīstī. 6 wā. beigos fīwēhtēen. Ecejas mājā 50 rbl.

Dr. W. Lewenbergš,
īpēz. ahrls. Dīhwoju togad Wēto- laja eelā Nr. 16-a, Dīrnawu eelās fīhrl. Wēhtēšs mājā. Wēen. fīlm. ahdas, dīmuma, wēnezīhtās, fīhtā un ahns fīmetl. no 10—1 pē. p. 5—7 w.

Dailis Teatrs.
Sešdeen, 12. mājā p. 1/8 wā. Bīrmo rēhtī:
Intrehtū īwēhtē.
Sešdeen, 13. mājā pīstī. 2 deenā un pīstī. 1/8 w.

Nazionalijs Teatrs.
Sešdeen, 12. mājā p. 1/8 wā. Bīrmo rēhtī:
Rakēhā pīcti fūrogatūs,
tad ir aughtā labuma seepes

„Spodra“
Pēeprafēct wīwū!

Beiljantus, plātīwū,
lāufū fīwēwā 84 pē 54 rbl. lōis, jēhtū 56 pē — 390 rbl. lōis pēhrl

J. Sullers,
R. Smīlshū eelā 5, tāhtr. 43-47.

Nazionalijs Opera
Wī. Pēteris Marijas Teatra fōhtā Kīpīrā Wētonūfās pēdehtās dīwās wēhtū fīwēhtē. Sešdeen, 12. mājā p. 7 w.

Teatwīnā.
Sešdeen, 13. mājā pīstī. 7 w.

Bohema.

Latvijas Vēstneša peelikums

N° 13.

12. MAIJĀ

1923

Uzīnājums.

Engelis:

No telpam tām, kur faules šposchums lihst
Kā dšhwinošča seltstarauna nīgla,
Kur weeglu mahfonišču bari lihst.

— Ze gaita lehua teem, le schigla —

No telpam nahku es, kur faules gaisma lihst.

No telpam tām, kur dšidrumš walda ween,
Kur astarots mirds dšidrumš wišu statos,
Un dwehseles kur šwehlaimibā reen,
Un faules šposchums wišeem matos;

No telpam nahku es, kur dšidrumš walda ween.

Kur katram trahitš šposča faule — šrds,
Kas, škarojot zaur meesam apšaidrotām,
Kā mahkonti seltšwaigsue walgi mirds

No telpam, faules apštarotām,

No telpam nahku es, kur katram faule — šrds.

Uš telpam tām, kur šlaro Deewa waigs,
Šuhs aizinu es pazelt šawas azis,
Šuhs, šuru dwehseles ir druhmums haigs

Un mahrgais gars pee šemes plazis,

Uš telpam trauzatees, kur šlaro Deewa waigs.

Šoris:

Šit gaitča balšs par malam břihišchīgām
No augšcheenes šit kā uš šudrab'šihgam
Mums šahsta, aizinot želt augšchup štanis,
No leela šposchuma, at, šchilbinatus.

Ne, pazelt debesis mehš neušdrihtštam azis,

To pahraš ilgi gars mums dšlā tunjā šmazis.

Jau dwehseles mums trihž no leela preeša:
Mehš dštdam wehtnešī no gaitčā Baldineeka,
No debes augštumeem, kur dšdrās telpas
No deewibas pilnš dšhwinošchās elpas;

Un trihžas šaulainas mums lihst par meesam wišam,
Mums šahli šwešchš šluhst wišš, no ka mehš iššamijām.

Mehš glahbtī, šungs, kas gaitchās telpās walbi,
Šust šawu šuwumu mums ir šit šaldi;
Tu šemē plakuščo un šunščo garu

Šahž augšchup želt ar břihišchīgu waru;

Šars lehnī želtees šahš pee šawa augštā šrona,
Kur gaisma šchilbina no šawa faules šrona.

Wold. Dambergs.

Rareiwis.

Kam pahrnahži šit druhmš un bahšs? —

— No wišās dšhwes ešmu šahšs.

Kam nemihli, kas bij šit dahrgs? —

— Mē, wiša šeme leels melns šahrs.

Kam nešmaidi, šit mehni šahwi? —

— Eš ešmu šluhštījees ar šahwi.

Andrejs Šafis.

Uztojoschā pilšehta.

Šahšis.

И в рукѣ втосѣ навѣки

Неоткрытый вѣер мой

Анна Ахматова,

Стихи о Петербургѣ, II.

1.

Šangrena kundže, jauna ahrste un profesora kundže, zeturtdeenas wakarū jau uš naktšgulu nolifusees, peepešči šajuta leelu energijas ušpluhdumu. Behdejos gadus Peterpili winai tā ar ween bija. Wišu deemu jau no pašča rihta wišš gahja tā pa meegu, šahdā nogurumā ur šamulšumā. Bija tā, itkā newis wina šo domaja, darija, gahja, bet gan šautšahdi aprauštiti domu gali itkā winā šapinās, winu tā kā pazehla un atkal pašweeda pret šlidenajeem šalnaineem no ledus trotuareem. Un šautšahdas pilnīgi patwarīgās dšhwes šustibas ar winau šautšo darija. Uri newis darija, bet winau neredšedamas, atli aššehra, parahwa uš weenu otru pušš. Dašchreš atšweeda patwišam ešnainā dehlainā šawmalā.

Un nepahrgahja šajuhta, ka newar ween atšaptēes. Newar un newar šahšt darit to, kas šadara. Un šitai wakarā gultā, apšinotees, ka wiša naktš preešchā meeram, drušku noššaidrojās prahta mudšchekli. Bija šawadi: tā newareja tā weenu mehnešī pehž otra šdarit šautšahdu šihkumu. Un wišpahri dšhwot itkā ne šawā warā. Šad Šangrena kundže parahši pilnīgi uš šewi pašaudanās nolehma riht šahšt atkal šuwotees tam eelšchejam lihššwarām, šahds winai bija pirms pahris gadeem. Bet rihtā mostotees wišās domas bija par to, kā neewehrot auštumu pahršaldeitās telpās, nepadotees prešiguma šajuhtai pret išdeenas gaitam, — ja ar to pahštraušchamu wiša dšhwe wehl wairat šarešchigitos. Bet pehž nedabīgi wahjās haribas daudšus mehnešchus no meetas — pret ehdeenu bija nepatila. Šo arween šaudija itkā nešaušchī, šad galīgi šuda špehli.

Žeturideenas wakarū, šad kundže jau šawu břihti bija gultā, wina atkal drušku atpahštās šegu šitumā un meerā. Wina domaja par profesoru Šangrenu, nešen šitai dabajušchu profesora gradu, šaišību, šatot pahris gadus atpalak.

Divija mahfai bija stahstijusi par savu eepafihšchanos ar profesoru. Bet par Tanas Polozkajas likteni viņa nela nebij sinajusi arī agrāk. Jo atbrauca, kad abas draudzenes bija pēhdejo gadu kopā un kad seemas otro pusi Tana jau staigāja klunja un neispratnes pilna. Abu meitāču starpā viņa tika turēts dšila noflehpumā. Bet plāščalās aprindās par dozenta Langrena un flaištās Tanas Polozkajas atleezibam nelād nebij bijušas jausmas, glušči brieņiščļa kahrtā. Kad Divija stahstija mahfai par savu eepafihšchanos, Marija ustraizās. Bet arī šchoreiš nela neisteiza par agrākēem gadeem. Tikai atzerejās redsejusi deefgan beefči profesoru, kuršch bija klavis wezāls un domu-dilnāls.

(Turpmal wehļ.)

Viļa Sauman.

Rā es nokļuwu dšimtenē.

Emigranta atmiņas.

(Turpinājums.)

Pēhž wispufigas apspreešchanās šcha peenāchluma ip...chanai šchini reišē atšina wisnoderigako mani, ar taħdu gudru aprehšinu, ka es palāban wehļ apzeetināts un pee tam wehļ nahžis no šweščatnes, tā tad zeetuma kahrtiba un reščims man wehļ nato šinami un tadehļ es wisweeglaļ tilšču zauri, jo preeščāneeziba latšču newarēs nopeetni domat, ka šchajās pahris deenās es jau ešmu usmeetes par zitu kameras beedru eerosinatāju un dumpja wadoni.

Man, protams, zits nelās neatlilās, tā buhļ solibaram un šcho peenāchlumu usnemtees, jo eemešči, kas tam runāja par labu, bij neapstribdami. Wafarā jau wišči, ka waredami, sagatawojās uš rištdeenas marbuhtibam.

Nahšamā rištā, kad fargš atflehšja durtiws isfautdams savu stereotipišto: „scrabašre! noshpka!“ tā jau norunāts, wišči palika gulot šawās weetas. Beetuma uštraugs eenažis tikai pašlatijās un ne wahēda neteizis aišgahja.

Pēhž brieņišča eenažja lahds augstāks uštraugs, bet wišči kameras eemihneeki palika šoprojam gulot; tiš es peežehšos lahjās. Uštraugs prašija, kas te notizis. Pašlaidroju, ka beedri laikam pašimušči, jo telšas par dandš pahrpilditas un tā tā wehļ wafarnāst arī mani šche eeweeetoja, tad arī uš mani wiši launojās.

Serednis ne wahēda neteizis išgahja un durtiws šchlatštedamas aišžertās. Deena pagahja beš nowahčita uhdens un šes pašdeenas un pat uš paštatgu neweenu neišlaida. Bet wafarā, kad ahēā jau walbija kumšči, nahža isrehtināšchanās ar „dunpīneekēm“! Atwehtrās kameras durtiws, aiš kuzēm koridorā bij redšama wefelā ekšpedizija. Tika pawehšlets wišēem išeet laukā — koridorā. Sahšlās leelā kratiščhana (объезки)*).

*) Lahdas kratiščhanas notifa kahrtēji laiku pa laikam, apmehtram pēhž diwām nedēlam, bet ja gadijos las ahēlahrtējis, lahda šaduršme waj zita lahda nešaprašchanās jeb „dunpīš“, tā šchini reišē, tad isba-

Koridorā išgahjušchos eelēnža bruaotu kareimju-konwoju nodala. Katris apzeetinātais tika šmalši pahrmellešs un pēhž tam nostahdīts pee pretejas seenas rindā. Daščus, kuri nebij išnāhšūšči, bet palikušči turpat kamerā gulot, wēda un gruħda laukā ar wari, jo tos, laikam, tureja par galwēnajeem „dunpīneekēm“. Bij kleeģšhana, lamāščhanās, šišhana, waidēeni, knada, kuzā ar protesta kleeščēneem peedaližās arī koridorā išnāhšūšche. Raħdu pašajumu, flaiša auguma beedri, kumšču bahrdū — wiņa wahrdū wairš neatžeros — israhwa no kameras gruħšdami un šišdami un kamehr ias kleeščja un waidēja, ka ribas ešot eelāstas, kareimji ar šchautēnu rešgāšēem bišmoami treekščus notreēja pa dšelšs trepem lejā uš kargeči.

Wišu to redšot un dširdot man waj mati zehļās šahšwus un es glušči apmulsu. — Tahdu brieņišču šajuhšas gruhtu kwalifiget; ir lahds šajautums no breešman, šchehluma, nižinaščhanas, špihtibas un atreebi-gas šaunprahtibas, bet liħdš ar to arī bešpēhžibas šejuhšam.

Galbija arī šajuu kahrtu, tomehr tiku ar wefelā ahdu zauri. Pēhž isbaritas kratiščhanas zitus šalaido atpakaļ kamerā, bet mani eeweeetoja otrā, turpat pirmajā blažus ešofčā 21. kamerā, kuzā arī bij ešlo-dšiti politikšlee. Ar to arī wišči šchis iņžidents tika šilwidēts.

Man eeešot 21. kamerā tur walbija leelš uštraums, jo bij talšču dširdams, kas noteek at šaininu kameras beedreem un ka tur wajag buhļ šam ahēlahrtigam. Dabujušči šinat, ka es šaini nahšlu no šaininu kameras, wišči kameras eemihneeki šadruššmejās ap mani ar daščadeem jautajumeem. Pahrtahstiju kas un tā tur notizis un prahti pamajam apmeerina-jās. Tad šahšās parāštāis eššamens, kas es tahds, no kureenes u. t. t., liħdš bij jahodās pee meera. Tā tā žitur nebij weetas, tad šcho nakti pahrguleju uš galda, bet nahšamā deenā tuħdal dabuju šajuu gulāmo krahgi ar maišu un pelešas wadmālas šegu.

Šchi kamera bij tiš pat leela tā eepreeščējā — arī aprehšinata tikai 8 žilwešēem — un arī pahrpil-ditot, lai gan ne tahdā mehtrā, tā pirmā, jo, mani ešstaitot, ažuinišči bijām 22 žilwešči. Ššnemot mani, kameras eemihneeki bij maštreewu, leestreewu un ešreju tautibas, wiswairal študenti, tad weterinari, pa adwokatam, ahštām, daščadu žitru profesiju pee-šopejant un arī pa inteligentam šraħšneekam — proletareetim. Bij arī lahds pagapwežajāis — maštreems — ar diweem paššgeem. — Šandriš wišči wehļ 1905. g. upuri.

liša ahēlahrtēju kratiščhanu. Kratiščhanu isbarot iš-kraštija neween šatru aišemihšču zeetunneeku, bet arī jo šmalši pahrmelleša kameru, gulās weetas un wišu, kur tiš ween waretu buhļ kas apflehšis.

Kratiščhanas nohššs gan laikam bij atrašt lahds šakarūs ar ahēpafauli waj zitas lahdas šhmes, kas norahditu uš „dunpīš“ zehlonēem. Beš tam ar lahdeem pahrsšēigumeem wateja notwert, waj abreetina-tee nenodarbojas ar šo neatkautu, waj nelāša atwīšes u. t. t.

Teiža, ka ešot teešiba pee kratiščhanas buhļ krahš arī weenam waj diweēju apzeetinateem, bet kas wē-tifa eewehšrotš.

Sehe walbija it la wairaf gaismas, wairaf swai-
guma un dšihwibas neša pirnaja kamerā. Latweešču
1905. g. reputācija arī šāhe man naža lihdši, lai gan
beedri par latweešājeem un Latwiju gitabi nošāhe-
jami mas to sinaja.

Sašu pamājam ar šāvu stahwōli apmeerinātees
un ar nenovehšāamo islihtg; nowehrot zectuma
dšihwi, eepāšhtees tuwaš un eedraudsetees ar weenu
— otru behdū beedri.

Tur bij lahdšs Rāfīnōwffis, Saratowas tee-
sas palatas preekššehdetaja dehlš, leela spehšiga au-
guma wihs, warbuht ap 35 gadi wešs, loti napeetnis;
nowehroti prahtigs un gudris. Winaš pahšūnaja waj
wihs eewehšojamāšs Eiropas Kreewijas un Sibiri-
jas etapa un katorgas zectumšs, sinaja postahstīt
lahdšs tūrā rešdšims un lahdā dšihwe un dewa man
dašū lašu gudru padomu, las waretu noderet turp-
māšs warbuhtēšs apstāhšs, jo bij daudš peedšihwo-
jis un šā politiskāis gandrihš waj wišu nodšihwoio
muhšāja daļu patwadijis dašchados Eiropas Kreewijas
un Sibirijas zectumos. Tikai Rīgas centrālzeetuma
winaš nepašina, kuzam šarp šarlowas politiskājeem
bij laba slawa. To teiza labāto ešam wišā Kreewijā
un ja lahdū noteesato nosuhtija us Rīgu šodu iszeest,
tad lahdū tureja par laimigu zilweku. Us Rīgu no
šarlowas suhtija wišwairaf seewetes.

Tagad Rāfīnōwffis atgreesās no trimdas Arhan-
gelas gubernā, lai apneštos us dšihwi lahdā pilšeh-
tā; šarlowas gubernāis dectmados, kuzas nosauku-
mu ešmu peemiršis. Tur winaš, šā teiza, teekt no-
metināts peespeedu (administratīvā) lahtā.

Pehš dašchām nedekam, tad wīnu suhtija prom us
notekto dšihwes weetu, šāktrotees winaš atstāhja man
šānu karoti un tehjas glāhši, kuru, šā peeminu, isde-
mas pat dšimtenē pahriweš, lai te saplihtu.

(Turpmā wehl.)

P. Blaus.

Fr. Bahrdas wehstules.

32.

Peektdeen, 27. VII.

Un nu man tew jāstāhsta atkal weens leels
stāhšis. Pateesibā winaš nebuhtu nemas til leels,
bet wīnu war ari par leelu pataisīt. Pee tam
es jau ešmu tew quasi parahdā lahdū dšihwes
stāhšū, lahdū tu man pehrn istāhštiji. Tadehš
wehšūnāšū ari es kaut šo tamlihdšigu. Un
beigās tew dabigi buhs tas pašlaidrojams, šo
pehdējā wehštulē Behtis foliju. Šā tad no gala.
Weenam tehwwam bij trihs dehlš — diwi gudri
un trefchāis Frigis. Wini auga wišī trihs lopā
un gahja pehš rindas ganos un školā. Kad we-
zātāis bija igahšis 2 seemas pagāsta školā un 5
draudšes školā, tad winaš nolika „drandšes ško-
las gala ešamenu“, dabuja weenu leelu leezību
no aprinā inspektora un nu bija pawisam gudrs.
Oluschi tapat notika ar otro. Bet trefchāis i-
gahja tikai 3 seemas draudšes školā un ar no-
lila „gala ešamenu“, bet gudrs nebij nemas.
Tad winaš nelika tehwwam meera, lai suhtot
wīnu us „kreizškolā“. Winaš gribeja gudrafs

tist, bet gribeja ari to „wahrnās lahu“, to
spihdigo blekti nest pee zepures. Un tas wīnam
beigās ari isdewās, un tad winaš pirmo reiš
meeschu plaujamā laikā naža no „kreizškolāš“
mahjā ar melnu jostu ap wīdu un šposchu bleki
peerē, tad wīna augstiba Nikolajs II. bij til
bistiti par wīnu leelāš. Un pehš 3 gadēem
winaš pabeidja to „kreizškolā“ un dabuja na-
gradu za хороние усьѣхъ и отличное
поведение — smuku grahmatu (Лермонтов'и)
un lahdus 10 rbl. naudas no inspektora par to,
šā winaš rakstija tam официальные бумаги.
Preeki, protams, bij leeli, bet tad tee bij pah-
gahjušchi, tad winaš redseja, šā tomehr naw neziš
gudrs. Wos jeht? Toreiš bij tee gruhtee gadi,
un ja ari wīni til gruhiti nebuhtu, tagad tehww
wehl us šo peedabūt bij mas zeres. Nu bij
leela galwas lausišchana. Agrā winaš bij
dširdejis, šā školotaju seminarā peekemot il
gadus dašchus, las wislabaki ešamenu nolēkot,
„us krona rehšina“. Šo ismehginat bij peh-
deja karte. Un tad nu žitadi nemas newareja, tad
tehws wīnu augstā aishveda us Walmēru
lihdš wilzeenam, eeshēdināja tajā — un lai
branz. Šās bij gruhias un šchāubu pilnas
deenās. Ešamenu lizeju ap 200, no teem eekem
30, no teem 30 lahdus 5—6 „us krona“.

Bet labee gari tomehr bij šehšligi un pehš
3 deem gara ešamena lahdā festdeenās wafarā
wehli tumšā tika pašlubināti rezultāti. Direktors,
kuzā isflattijās pehš buldogas šuna (tagadejāis
R. gimnāšijas direktors P.) laša: на казенное
содержание принимаются . . . un pašpil-
dītās telpās wairš neweenās dšāchās ne-
dšird . . . во первых . . . во вторых . . .
въ третьихъ — Барда Фрицъ Яновъ.
Bet es, protams netiju šāwām ašim, tas jau
nebija es, tas bij weens „Барррда“. Wehšl
tomehr israhdas, šā tas teeshan tas dunnais
dehlš. Ave Maria! las nu wairš lait — us-
turs, grahmatas, „ruhme“, šola, gultas weta
— wāš brihwš, til drehšes pašcham wajaga
(Nota bene — es seminarā šwehru 188 m.)
Un trihs gadi paeet und der Himmel ist voll
Geigen. Un seminaru beidšot direktors ismalšā
man wehl 25 rbl. par to, šā es pehdējā gadā
pahrwaldiju seminaru apteeku (Dr. Rudalows
bij mans šehšs). Nu nahl dšihwe, un šahlas
školmeisterošchana. Weeta gabas Katlatalnā. Un
paeet dašchū gadi, es jau ešmu druzjin dšihwe
eeshatijees un redšu, šā ta ir wūst und leer . . .
Un šā dunnais dehlš es ešmu tāpat šā bijis, un
nu til wehl ihsti. Un ar šātru deemu paleel wišs
nepanesamāšs. Šai laikā mans brāhlens beidša
gimnāšiju un aishbrauzu us Terbatu študet medi-
zinu. Un weenā jaukā rudens deenā es pašaku
šāwām prinzipalam adē, panemu šāwas pindēšs
un aishbrauzu us Terbatu ar lahdēem 100 rbl.
labatā. Es grību šagatamotees us gimnāšijas gal-
ešamenu, lai waretu študet filosofiju. Šai es
nebuhtu wairš dunnais dehlš . . . žitas sinānes
mani neintereše. Un tas bij 1905. g. rudeni.

Behz pahris wehtrameem mehnescheem univērsitati flehds un mums jaatbranz us Nigu. 6. g. pawafari brahlens brauz us Wini studijas turpinat. Kur man palikt? Es brauzu lihds. Bet lihdsjektu gandrihs nelahdu. Brahlenam preeksch zewis gan peeteel, bet preeksch 2 — ne. Domehr es eestahjos univērsitate filosofijas fakultate la brijwflautajis un reise gatawojos us abituriju. Strahdats teel lihds 18 fl. deenā. Sihkumos par to runat naw weegli, ihsumā — pehz 1/4 gada esmu — falaustis. Pluhdona atraines behla tragedija, tilai bej beigu dalas. Dilonis zan nawa, laikam tapehz, la man loti stipras plauschas, bet nerwi pilnigi beigti — und ernste Störungen in Magen und Nierenfunktionen. Tagad buhtu til weegli pasagit: Ar Deewu dsmintene, ar Deewu maht! Bet ir weena doma, kas nani no tam attura — tā ir doma par tehwu. Es sinu, la mana mahte raudatu pehz manis, ilgi un gruhti; tāpat brahti un mahfas. Bet tehwu tas falaustu, galigi. Un to es newaru us sewi nemtees. Tā tad atbrauzu 07. gada pawafari Nigā un rakstu us mahjam, la man labi eet. Peenahf wafara, bet us mahjam nebrauzu, lai tehwan nebuhtu jarebs, zil man labi eet. Peenemu daschas stundas un dshwoju. Bet dshwoju un pilnigi tais domās: Wen die Götter lieb haben, den nehmen sie früh zu sich. Un man tas til labi patihf, la es it la paslepūs gaidu, wai nemirs drihs mans tehws. Un es neta wairat no dshwes negribu — es esmu Seemes behls un Swaigichnu meita manis gaida. Schais domās esmu dshwojis lihds beidsamam laikam, apmehram lihds pehrnajai jeemai, un warbuht lahda dwehjeles kaktā wiaas wehl tagad paslehtpas. Domehr beidsamajā laikā ir notikusi tai sinā maina — papreeksch it la neapsinigi, tad aishween flaidrafi. Un tew nu nebuhs gruhti usminet, kas tās mainas zehlonis. Es jau ari waru wiau nosaukt: tu. Un nu man sahl nahkt beeshi aushs Porula wahrdi; wehl dshwot, dshwot gribas man. Tewis deht, zilwezin. Ja nu es ari to filosofijas doktoru esmu pasaudejis, bet fatizis tewi, tad es nesinu, waj esmu kritis, waj zehlees. Jeb sinu tomehr. Un zitadi jau muhsu zeli laikam nebuhtu nelad krusojaschees. Luhl kadeht es pawafar faktu wingrot un apberstees ar aukstu uhdeni. Es gribu atkal stiprs buht. Bet te nu beidsamās nedetās ta mahjas atmosfera, fewischli mahfas flimiba, bij stipri nospeedoscha. Es jutos nermofals, un bij manams weens otrs wairat trauzejofchs simptoms. Un swerotees es redseju, la esmu beidsamajās nedetās palizis 5 mahzinas weeglias. Luhl kadeht tad es brauzu us Zehsim, us Smilgas fanatoriju, jo ja es brauktu zitu kur, tad tas isflaitos, it la es behgu no mahjas, no mahfas. Tas buhtu semisti, un glehwi. Domehr no tās fanatorijas nelas neishahza, pirmahrt jau kadeht, la nebij neweenas wafanzes. Un tad wehl Smilga faka, ja es gribetu kahdreis pee wina eet, tad wajagoi

papreeksch no spezialista urtees imelletees, kas man ihsti lait, wunsch patš ar ismellescham nēnodarbojas, wunsch tilai ahrste. Un tadehi atbrauzu smuti atpakal. Un tagad juhtos deesgan labi, un mahfai ari ir labaki. Un atbrauzis atradu no tewis wehstuli preekschā. Un ta ari bij laba. Sliktums tilai tas, la wina ir bijasi mala attaisita — pat wairatās weetas ar lihmi bij nosmehreta lihmejot. Jeb waj tu wiau ar kaut ko lihmeji? Bet ja nu es kahdreis us teem Limbascheem aishbrauffchu, tad eeshu pee pasta preekschneela isrunatees. — Tā nu mans stahsts ir galā. Un nu tu redsi, kahda sinā tu biji wainiga pee ta, la es brauzu us Zehsim. Un nu tu sini, la es esmu eedomajees, la tu esi ta mana swaigichnu meita, un la tapehz man wehl jadsihwo. Un ja tu fazitu, la tu ta neesi, tad es sinatu, la man naw jadsihwo, un la mana swaigichnu meita mani gaida mehneschlobsinā. Bet tu jau to nedrihsti fazit, tas ir drihstet drihsti, bet laikam nefazisi. Jo es beeshi tagad domaju par to (— — — — —). Ja Jel. E. wehl kahdreis par tam asaram filosofē, tad faki winai tā: Dshwe ar dauds asaram un ar mehrlē ir simtreis labaka nelā dshwe bej asaram un — bej mehrlē.

Rakstneezibas kritika.

Rudolfa Blaunana — Kopoti raksti.

V. un VI. sehjumi.

Riga, 1923. Waltera un Rapas isdewums.

Kaut gan lehnām, bet noteikti sahl rastees ari latweescheem solidali eewehrojamao rakstneeku kopotu darbu isdewumi. Gan jau dauds wehl ko eebilst seho isdewumu pilnibas, fahahrtojuma un glihtuma sinā, tomehr pirmee foki sperti un waram gaidit nahloschos. Wisleelatais launums ir tas, la apgahdneezibas, islaiduschas weenan waj diwus sehjumus, leel gadeem gaidit us nahloscheem sehjumeem, zaur ko lasitajam un literaturas mihlotajam suhd kwehla interese pret sinamo rakstneeku. Pehz mana eestata, kopoteem raksteem japilda trihs galenas prasibas: pilnigums, stingrs weegli pahrslatams fahahrtojums un ruhpijs telstu redigejums. Wislabatais fahahrtojums man leelas tas, kur atfewischla rakstneezibas weida (dseja, lugas, stahstoscha proza, daschadi raksti) fazerejumi salikti weenlopus un kronologiski; tahds fahahrtojums dod ahtru un weeglu pahrslatu. Bet lai fahahrtojums buhtu lahds buhdams, winam wajaga buht sistematislam un stingri isturetām. Mums sehahdu idealu kopotu rakstu wehl naw; parasti winos redsama wisleelata pawirschiba un sistemas truhstums.

Paschreis manā preekschā diwi sehjumi Rudolfa Blaunana rakstu, kuros eewetota data no Blaunana lugam. Isdewums atstahj labu eespaidu, laugan seho to war eebilst pret wahla daikajumu: schis autora gihuetnes eespeedums relježa

ir masleet neisturigs, grammatu leetojot, faka un haltā krašfa aštri nobrušajas un tai weeta paleel bruhni plantumi. Tatšhu tee ir fišlumi, pee kureem naw wehrtis ilgal ušlawetees. Sa- lašrtujums ir kronologifls; fahlot ar „Sag- leam“ V. fešjumā un beidsot ar „Štroderdeenam Škmatšhos“ VI. fešjumā. Ugu farakstičanas gadu flaitki eet lahpofhā linijā uš augšhu. Protams, šchahda kronologifla noteiktiba te bija weegli panahšana, jo lugas ir izilus stahwofchi fazerejumi; turpretim žitadi tas waretu buht bijis ar fišhajeem lirikas waj satiras gabalineem, kautgan Blaumana kopotus rakstus redigē weens no labateem latwju literaturas pasinejeem, jau- nais dsejneeks Peters Chmanis.

Par Blaumana ihpatnibu un nošihmi muhfu literatūrā ir išteiktas daščadas domas, gan at- šunigas, gan neašunigas. Weeni wiau šinamās dsejas nošarēs (nowelē, dramā) ušflata pee mums par nesašuegtu, otri mehgina wiaam ap- šrihdet latru nošihmi, apgalwodami, ka wiašč beš leelakām idejam, beš plaščaka flata, ar šchauru pašauti, nekulturels; bet wina formas pilnibu, kompozīcijas flaidribu, tehlu plastiflumu newar noleegt neweens. Ja kahds, griedams pah- haudit išteikto domu pareišibu, greeščas pee pa- šcha Blaumana rakstee, tad wiau drihš ween fawaldšina ihstas mahšflas burwigums, brihni- šchigas, latwišflas walodas daitums, un wiašč nedoma wais ne par autora idejam, ne pofau- les ušflatu. Te redš garu, kurešč fawā laulā eegawis absolutu flaidribu, kurešč nestostas wais, bet leel šameem tehleem darbotees, rahda wiaus ar to tehleinibu, kura šafneedsama tilai ihšteem un leeleem mahšflineeleem. Wina for- mas šajuhta ir til pilniga, ka wiašč neteiks leela wahrda, necewebš neweenas leelas šina- zijas. Tapehž wiašč ari ir atšahjts til lab- wehligu audšinoschu ešpaidu uš wešelu latwju rakstneeku paardš; wina šila un walodas ešpaidi išanami Šinarda Šaizena, Antona Auštrina, pa- balai Štrahla prošā. Bet wina audšinoscho eš- spaidu war nemt wehl plaščak: wiašč ir ihsta- lais latwišflais mahšflineeks, kurešč gan nekad naw fludinajis kahdu pahršpihleti nazonalu mahšflu, bet to peepildijts, išwebš fawā darbā. Kas griš redset latwju fehtu, latwju šenneeku, šalpu, latwju šeweeti, latwju dšihwes šaulainibu un optiinišmu, kā ari wiaas druhmās pušes, tas wifu to kā špoguli wišlabal eeraudšis Blaumana Mašpajās nowelēs, wina jantrajās jošos un no- peetnajas dramās. Ja Porušk, išeedams no lat- wišflās dšihwes, aptivehra wifas modernās kul- turas pretrunas, wifas dabas un gara parahdidas, žentās tās apweenot, šutešet, tad Blaumanis pa- leel tilai pee lauwiflās dšihwes, atmet gruhšus problemus un, tahdejabi norobeschodamees, kluhst formeli pišnigaks, gatawaks. Wina tehlotai dšihwei weemehr ir noteikts šils, šamehšs šarp laišli- ban un etišlo imperatiwu. Jo Blaumanis ir loti eišis rakstneeks; daščreš leelas, ka wiašč išweš žawus laišlos newaldamos raksturus tilai

tapehž, lai parahditu etišlo prinzipu waru, ti- lumiflā žehluma un pilniguma nepahrešofcho wehrti-ibu. Bet šawās komedijas wiašč mišl rahdit to apoloniflo preeku, kura harmonifli šaweentās laišlibas un etišlais prinzijs.

Kā dramatišis Blaumanis ir teeščam nepahr- špehts latweešču literatūrā. Kad šchogad muhfu teatri išrahdija Blaumana lugas reišē ar daščhu pašchaitito „flašitu“ raščojumeem, tad tilai mehš eeraudšijām wifu šcho autoru dramatišlo nespehju, falihdšinot ar Blaumana šaulainās mahšflas pil- nibu. Žil Blaumanis atšantigs, dšihws un šmalšs šawos jošos, til šche šmagi, šolaini, ne- weilli, neašprahtigi un pat rupji („Dauku mišjo- nars“) šawās komedijas. Te nu, protams, war aišbildinatees, ka ihstu dramatišku pašchreš mums nemas naw un pehž Blaumana, šingri rrajojš wišpahr naw bijis. Bet šcho rakstneeku ušbru- kumi Blaumanim ar wiau pašhu nespehju naw aišbildinami.

Šo wifām dewinām luga, kas eewectotās šchajos dimos fešjumos, kā waren špehžigas un aišranjoščas minamas: behdū luga „Pašudušchak dehls“, joki „Drihnes grehli“, ar šawu notikumu raibumu un šmeelligām šinazijām atgahdinofchi Bomasčhē „Žigaro kahšas“ jeb „Arato deemu“, komedija „Šo šaldenās pubeles“, kur mani šewiščki walššina šainneel- meitas Marijas maiga mišlas žihna pušcha Mašrtina dehl, bet atbaida masleet tendenziošā šainneeku un šalpu atbeezibu trakteščana, un beidsot nepahršpehamee weenos šmeellos un jauribā pačjošchee joki „Štroderdeenas Šil- matšhos“, kur wais naw neweenas humšchi šihmetas peršonibas, bet tilai šaulains preeks un lihšmiba. Šchos darbus war šault par šche- dewreem. Tee ir nobeigti un šawā šinā pilnigi. Blaumanis šawās joku lugaš laimigi šaweenojis raksturu un intrigu komedijas tipus, eewešdams kā ihšis Maškis pašahwoigus komištus peršona- šchus: nemitigo joku laištaju šchihdu Abramū, kuream japahrzeoš wifabi neehrti šahwofki, muhšhigo wežpuifi Šaušchē, kurešč wišwairat baidas no appreščanas, un daščas žitas mašal tipiflas peršonas (šalpi, Puščuks un Ruže). Šcho peršonašču komištās ihpaščibas un paradumi išanototi ar leelu weillibu.

Behdū luga „Pašudušchais dehls“ turpretim darbojas tahdi dišhent eelšcheju laišlibu waj štipra šitumiflā žehluma pilni raksturi, kā Šru- štišč, krodneela meita Matilde, Šoplains, Mišus un tahds draušus šitena šimbols, kā Ašcha. Mišla, gan maiga, gan wehštrina, un patriarčhalas šawā buhtibā gatawas dšihwes žihna pret bangojoščām, neapwalditām un po- štoščām laišliban wij grobā mešglā dramatišlo darhibu un pahrzehrt to beigās aš un nešche- hgi. Ugu lašot, leelas, ka ari pašchā šingrajā Šoplaini un šitumifli kreetnaja Mišā mahjo tra- giflās Šrustina un Matildes laišlibas. Šbi wiai, weens ar šawu šingruumu, otrs ar leelo kreetnumu, laučš aplahrtējās pelešās dšihwes

eelolus un top par tragisteen waroneem, kureem jumaldas tai pashā baiguma pilnajā klajumā, kura eerants Krustinsch.

No pahrejām lugam „Daunajā garā“ gribu atsiņmet leelisko tehlu pagaidu ubagu Mantraufi, kuram radneezigs, tikai komistā notrašā, bakteris ne gluschi originelajā „Selta lupri“. Dramā „Potiwara nams“ kaiti un tides wusches pirmee tšetri zehleeni un peewilzigs Paulinas raksturs. Ja par Schepiru faka, ta winam daschās lugās kahda „slepena balša“ at-taiņno un nemanot paangstina tās personas, kuras autors ar prahtu itā gribetu noteesat, tad par „Potiwara nama“ autoru jafaka tas pats. War redset, ka Blaumanis grib rahbit Paulinu kā tikumisti maswehrtigu palaidnigu seeweeti, bet wina „slepena balša“ peedod schai seeweeti til daudš tihras dabiskas kaitlibas, til daudš zehlas schiistichanas ugunis pahrlaufetas aihlas, ka mehš waram tikai apbrihwot wina. Un tad nirdama wina teiz: „Lai mani rol pee mana behrna“, tad mehš juhtam, ka wina ir no autora jau pilnigi attaiņnota, ka wina stahw daudš augstal par tikumisko Josepu un leetuligi negehligo Zinti. Schai lugā dialogs ir noslihpets, un kairā stātā, kairā personā daudš ja a smalkuma un kulturās, kuru weli mellešim dascha laba muhšu „kulturela klāpā“ raschajumos. Lagai ir ari daschi truhkumi; tā peektais zehleens, schkeet, pawisam leels. Mufhu eetri „Potiwara namu“ naw wehl israhdi-jufchi; buhtu wehlams, ka tas drihjumā notittu!

Beigās peemineschu pafmago pashu pirmo Blaumana joku lugu „Sagli“, kur pirmreeš parahdas wehlat nemirigais Abrams, un operas tekham domato weegla dsejiskā pantā farakitto weenzehleenu „Majja“, kur tehlotu muhšu wehsturei raksturigā rekrutu kerchana 18. gad-simtena beigās. Jaitreiz wehleschanās, kauri ap-gahdneeziba pehz eepeljas drihsat mums dotu kompakto sehjumos wifas zitas Blaumana lugas un lugu fragmentis, wina noweles, no-peatno un humoristisko dseju, daschados rakstus un wehšules.

Jānis Befeils.

Mahšla un šabee-driba.

Alwa Bella.

(Beigās.)

Pirms jamahzas eet, tikai tad war randstifreet. Kam ir drošcha mahšlineezifla isjuhta, tas war kautko eeguht no galerija meistardar-beem, ja tikai eewehro, ka winam klāht nestahw neweens isglihtois zilwels, kuresch fala, kas tam jadomā un fazidams, kas tam jadomā, winam kawē pašcham isjust mahšlas preeku. Zilwels ar wibusmehra isjuhtu daritu prahrtigal, ja til-mehr galerijas neetu, kamehr pats kahdreif mehginajis isteiktees formās un ar to klufibā noskahrtis, ko mahšlineeki ihsti grib. Tur ta-tschu naw wajadšigs nelahds leelais prahis, lai

tagad kahds wihreetis waj seeweete buhtu dra-sku mahšlineeki, jo gandrihs jau ir behrns tahds ir! Gandrihs kairā behrnā flehpijas sinama formas isjuhta. Un kas tur war isnahst? Das ir sensens stahsts; behrns ir wihra tehws; un ja eedimtas dahwanas wihra grib usuret, tad wusch jau masotnē uš to rosinams. Waj ir kahds lihdsellis wezakeem, skolotajeem, audsina-schanas istemam nekaut no behrneem istaiti mo-dernus zilwelus? Waj mehš iwaram glahbt mahšlineeku, kas flehpijas gandrihs ikweenā behrnā? Wismaš weemu prahrtisku padonnu es gribēju isteikt. Newajaga eejanttees tajā tee-tschajā isjuhtu reakzija, kas behrnā ir taitni ge-nialais. Behrna ihstenibas fajehgtai newajaga isuhzinat, leelot winam rihtotees ar „formulam“. Newajaga eedomatees, ka peeauguschee zilweft labat spehjigi spreesst par to, kas labs un ihsts. Newajaga buht ehjelim un eedomatees, ka wifš, kas war ustraukt wezo krusttehmu, jau buhtu teescham ustrauzofchals, nekā las, kas ustraug majo Jahuti. Newajaga eedomatees, ka wesele peeredsejumu pafaulē ir wehrtigala, nekā weena atstinas dširfstele, un newaja aihmiri, ka wifa dšihwes gudriba neweenam newar palihdsjet ir prahst mahšlu. Tadeht newajaga behrnus an-dsinat uš to, lai tee kas buhtu waj ko justu; wineem tikai jadara eepeljamis iswert, islobā to, kas wineem wajadšigs un kas wini pashu ir. Tildaudš wispahrejā nosihmē. Sewischē es gribetu wehl peelodinat weemu: newadajat behr-nus pa galerijam un mušeem! Un wehl ma-sal suhtat tos mahšlas skolās, kur tee mahzas fabrizet to, kas „eet“. Nerosinat wimus, lai wini eestahjas mahšlas un amatneezibas bee-dribās, kur wini war gan mahzitees amatu, bet jaudet fawu mahšlineeziflo isjuhtu. Schajās preekfshimigajās eestahdēs walda augsti jeh-dseem par godprahrtigu darbu un zehlu amatu. Al, kamdeht schee zilweft, kuri fawu usberonnu schkeet: godigeem un zehleem buht, kamdeht wini newar eedomatees, ka dšihwē ir ari wehl kas zits! Zeenijameem beedribu lozefleem ir wehrt-igs un prahrtiks ideals, kas ir widejs un nato nelahds augstais ideals, un tas ir moralisks un gluschi nemahšlineezifls. Amatneeki ir prinzipu zilwefti un tā jau daschdeen prinzipu zilwefti, wini atradinajas domat un just; jo wineem daudš weeglat un ehrtal schkeet jantat un atbil-det: „Waj tas faskan ar maneem prinzipieem?“, nekā jantat un atbildet: „Waj es juhtu, ka tas ir labi waj pateesi, waj daiti?“ Tadeht es faku, fargajat fawus behrnus no schim eestah-dem. Mahšla nedibinas uš amatu, bet mug no juhtam; ta nedsihwo no kahrtēja darba, bet no inspriazijas. Mahšlu nemahza pedanti un amatneeki skolās istabās un darbnizās, to war peepildit tikai tahdi gari, kas ir mahšlineeki. Ir jabuht labam amatneekam, lai kluhtu labs mahš-lineeks; bet fawas amata ihpatibas jarada la-tram pašcham par fewi nebeidjamos mehginajumos, newis amatneezifli, bet mahšlineezifli.

Teem, kas nodarbojas ar mahkšlas eewefchamu zilweku dšihwē, es gribetu fazit: „Meraknaja-tees muhschigās atjaumoschanās.“ Jau šchis wahrds ošch pehz pelejuma. Atjaumoschana ir flais atpatat; mahkšlai ir falarš ar tagadni. Zilweki nemahzas jaunradit, ja wineem mahza atdarinat feno. Ir jau gan apburošchi atkal atjaunot un izelt fenās rotalas un tautas dšeeemas, bet tas naw nelas zits, kà amats. Ari to fedš mušeja putelki. Sehmis un meitenes tas warbuht daris par maseem wirtuoseem, bet ne mahkšlimeeseem. Jo nefad diwi laikmeti fawu formas iſjuhta newar išteikt glušchi weenadi; wišos mehginajumos kahdu zitu laiku formas atjaunot, juhtu išteikšme jaseedo atdarinoschajai weilibai. Ispreezas pehz fenu laiku parauga tilpat mas remde garigo falkumu, kà ruhpiğa tehnika. Mellejot religiju, zilwekam war deret tilai jaunradoscha lihgsme un ekstatiska aigrahbtiba.

Es tizu, ka ir eefpehjams zilwekam dot abus diwus, zil tam pateefa dšina un prasiba pehz ta; eefpehjams tas ir, kaut gan ahršahrteji gruhti. Bet es katrà jindšmu pahrlceezimats, ka leelakai dafai radischana eet atšinat preefchgalà. Kahda skolà jaunās meitenes, kas falakštas uš eelam, rada apburošchas formas ar pahrsiteidšoschu ihpatnibu. Ka te winam ir darba preefs, par to newar buht ſchaubu. Winas nekopē neweenu meistaru, newarpina nelahdas tradizijas; pagahntei winas pateizigas par to, ko tās neapšinoschi feni glabà, fawās, wehstures un rafas tradizionelà kulturà iſauguſchās, fajuhstās. Wini mahkšla pilnigi atſchiras no mešchonū mahkšlas, bet ir tilpat pirmatneja un dšihwa, kà mešchonū darbs. Ta naw nelahda leelà mahkšla, ta naw eewehrojama, beechi ween ta pat treſchās ſchiras mahkšla, bet ihsta un pateefa. Un tadehi ſchis skolās (Ecole Martine) audſeknes ir wisteefchalās muhsu laika gleſnotajas, newis kà mahkšlimeezes, bet kà jaunà gara manifestazija.

Es neefmu moderno deju dedšigs apbrihnotajs, bet ari ſchis dejas ir manifestazijas. Šchajos ihpatnejos, ekstatiskos ritmos es atrodu dšilatus ihstās tautas mahkšlas fahlumis, nelà feno dšeeemu un rotalu atjaumoschanà. Wismas ſchajās dejas parahdas kahda radneeziba ar wian dejojaju iſjuhta. Zil tās ir forma, tās ir labas, bet leela forma ta naw. Jaunās kuſtibas ſpehšs naw ſcho dejojaju dwehſelē mellejams; tee pafauli neidšeebās un neidšeos no winas letargijas; wini nebuhs tee, kam nahlotue mafās fawu paradu; tos ahrri aišmiršis. Šchis dejas naw nelas apbrihnojams, bet buhtu leela kahda neſafštatit kahdu dšihwu išteikšmes formu, un pehdeja aplamiba buhtu to nizam. Šchis dejas ir kà puhts, ko dšenà wehjs, kas puhtšj ari plaſtiſkās mahkšlas leelajās burās. Ir weenam newar buht ſchahda buru laima, bet ir weenam jaumeetim war buht tahds puhtis. Laitmetà, kas melle jaunās formas, furās wa-

retu išteikt fawas iſjuhtas, kas pilnigi un lihds galam tilai formās išteizamas, gudrais wihrs preezigi apſweiks katru dejas waj dšeeemas weidu, kas buhs nekonwenzionels un nahls no tautas gara.

Tadehi lai zilweki ranga paſchi fawas formas radit. Droſchi ween ta buhs jauka un raiba fainneeziba; bet tas newar kaitet. Wiſwari-gakais ir, lai buhtu dšihwa mahkšla un dšihwa iſjuhta. Šlittas mahkšlas neerobeschota produzeschana ir laika jaudejums, bet ja ta nenomahz labu mahkšlu, tai noſihmes naw. Iſweens lai top par amateeri, tad ſudis fajuhša, ka mahkšla ir kautkas, kas dšihwo mušejos un ko tilai mahziti wihri ſpehjigi iſpraſt. No dšochanās kahdai mahkšlai war atdarit juhtas, un ja zilweks fajutis, ka ari wiſch ſinamà mehrà warejis tuwotees augštalai mahkšlai, tad wiſch buhs at-radis jaino religiju, ko tas melle. Tee naw ſapni par tahdām leetam, kas labi eederetos religijas pehneeku foliantos. Bet ja taiſniba, ka jaunlaiku zilweki neſpehi apmeerinajumu raſt dogmatiskās religijas, un ja teefa, ka ſchis laik-mets pehz 19. gadšimta materialisma realzijas apſinajees fawas garigās prasibas un trauzas tās peepildit, tad leekas buhtu ſaprahtigi zilwezei dot padomu mahkšlā meklet to, kas winai waja-dšigs un ko mahkšla winai war dot. Mahkšla nefad neafazifees. Bet waretu gan notikt, ka wairums neſapraſtu un neſinatu, ko no mahkšlas lai nem un ko ta war ſueegi.

Tas ir behdigi preefch wairuma; bet mahkšlai tas newar kaitet. Teem, kas ſpehjigi iſjuht un aptwert formas noſihmi, mahkšla muhscham newar buht nelas zits, kà religija. Mahkšlā wini atradis to, ko zitas religioſas dabas atrod dšitās lihgschanaš un godbjiba, un atradis wehl juhtu patahwibu, abſoluti labà droſchibu, kas dšihwi dara par lihgsmu un harmoniſku kopweemibu. Wiſas eſtetikšs juhtas ir ahrpus dšihwes un dšihwei pahri, tadeht winās war meklet patwehrtumu tee, kam dšihwe gruhta. Kas reiž augšumos uſlidojis, to nefad wairs newaldſinās pafaules neeki. Kas ſpehšigs eetrauktes aigrahbtibu pafaulē, tas ſina, kahda wehrtiba wiſam ahrzejibam. Kas il deenas newas eſtetikšo juhtu pafaulē, tas ſemes nepilnibam ſkatas pahri. Un ja tam kahdas zilweziſkās laiſlibas) falihdšinot ar eſtetikšo baudu, leekas trivialas, tadeht winam nebuht naw jatop zilweku nihdejam waj neezeetigam. Es domaju, ka mahkšlas religija zilwekam kalpo labak, nekà tuwaku mihleſtibas religija. Kaut zilwekus winà eſtetikšlā pafaulē pahrneimtu ſchaubas par ſchis pafaulēs pahrlceezigo ſwarigumu. Ja ari ſchis ſchaubas maſinās wian fajuhšum par daſchu labu pateefu pilnibu, tās iſnāzimas ari leekas iluſijas par til dandšu ko glušchi neſwarigu. Ko wini jaudes zilweku mihleſtibā, to eeguhs leelumà un warentumà.

A. R.